

Savonlinna

SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN RAPORTTI

31.12.2021 / Keskushallinto

Keskushallinto

Päivi Matilainen, 7.2.2022

SAVONLINNA.FI

Savonlinna

Sisällys

1	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan puolivuosisraportti	3
1.1	Yleinen osa.....	4
1.2	Erityinen osa.....	7
1.3	Riskienhallinnan toimenpiteet.....	8

1 SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN PUOLIVUOSIRAPORTTI

Sisäinen valvonta toteutuu kunnan johtamis- ja toimintakäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteutumisesta.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnasta velvoittaa kaupunginhallituksen tekemään toimintakertomuksessaan selkoa siitä, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Selonteossa käydään läpi sisäisen valvonnan eri kohdealueet.

Myös kuntalaki edellyttää, että toimintakertomuksessa annetaan tietoja olennaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä asioista, joista ei ole annettu muutoin tietoa taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä kuntakonsernissa (69 §). Lain 73 § mukaan tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti. *Tilintarkastajan on voitava todentaa, että kunnanhallitus (sekä lautakunta ja johtokunnat) seuraa ja arvioi dokumentoidusti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan toimeenpanoa ja tuloksellisuutta.*

Savonlinnan kaupungin toimialojen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma vuodelle 2021 sisältää normaalin valvonnan lisäksi tehtävät toimenpiteet. Yleisessä osassa mainitut kohteet sisältyvät kaikkien toimialojen suunnitelmiin. Lisäksi toimialat laativat oman Erityisen osan ja Riskienhallinnan toimenpiteet omiin suunnitelmiinsä. Toimialasta vastaava toimielin (kaupunginhallitus, lautakunta) hyväksyy sisäisen valvonnan suunnitelman tammikuun loppuun mennessä.

Sisäisen valvonnan suorittamisesta laaditaan raportti puolivuositain. Raportin tulee olla tiivis selvitys vuosisuunnitelmassa tarkastettavaksi määräytyistä asioista, mahdollisista tarkastushavainnoista (onko niitä ja mitä ne ovat) sekä tarkastushavaintojen perusteella tehdyistä toimenpiteistä.

Sisäisestä valvonnasta laaditut raportit käsitellään puolivuositain lautakunnissa ja kaupunginjohtajan johtoryhmässä ja sisäisestä valvonnasta raportoidaan puolivuositain myös kaupunginhallitukselle. Savonlinnan kaupungin sisäisen valvonnan ohjeet on hyväksytty kaupunginhallituksessa 5.2.2018 § 25.

Vuoden 2021 keskushallinnon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma on käsitelty kaupunginjohtajan johtoryhmässä 15.2.2021 § 44 ja hyväksytty kaupunginhallituksessa 1.3.2021 § 87.

1.1 Yleinen osa

1. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

- *määräysten ja päätösten toimeenpanon eteneminen toimialoilla*
- *tiedonhallintamallin eteneminen suunnittelussa aikataulussa*

Tiedonhallintamalliin liittyvät toimenpiteet ovat edenneet suunnittelussa aikataulussa ja keskushallinnossa on viranhaltijat tehneet tarvittavat päätökset.

Tiedonhallintamalli on valmistunut lokakuussa 2021 ja sen osalta on siirrytty ylläpitoon.

Asiakirjajulkisuuskuvaus on valmis ja julkaistu kaupungin nettisivuilla.

Sisäinen tarkastus on tehnyt erillisen tarkastuksen vs. elinkeinojohtajan viranhaltijapäätöksistä.

Talousoikeuden valvonnan kohteena on tarkastettu henkilöstöpäällikön viranhaltijapäätökset ajalta 1.1. – 30.6.2021. Valvonnan perusteella voidaan todeta, että päätökset on tehty laillisessa järjestyksessä ja ne ovat täytäntöönpanokelpoisia. Talousjohtaja on tehnyt useita tarkastuksia maksuliikenteeseen ja -valmiuteen liittyen. Tarkastuksissa ei ole ilmennyt huomautettavaa.

2. Strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen ja varojen käytön valvonta

- *Talousoikeuteen sisältyvän talouden sopeuttamistoimien toimeenpanoon ja toteutumaan liittyen toimialat raportoivat tulosalueittain, jos tasapainottamisohjelma/sopeuttamistoimet eivät toteudu esitetyn suuruisena, kate on esitettävä*
- *toimialat selvittävät tulosalueittain poikkeamiin johtaneet syyt*
- *henkilöstön vähentämissuunnitelman eteneminen suunnitellun mukaisesti (YT-neuvottelun tulos 2019, TA-suunnitelma 2021-2024)*

Hallintopalveluissa pysäköinninvalvonnan toimintatuotot ovat jääneet arvioitua pienemmiksi Covid-19 tilanteesta sekä henkilöstövaihdoksista johtuen.

Elinkeinotoimessa toteutuma alittaa vuoden 2021 talousoikeuden; säästöä syntynyt lentoliikenteen aloituksen myöhästymisestä (alkoi vasta 4.10.2021) sekä oopperajuhla-avustuksen myöntämättä jättämisestä.

Henkilömäärä lisääntyi yhdellä valtuustoaloitteen pohjalta tehdyllä lisäysehdotuksella. Maaseutoikeudessa on jatkettu maaseutupäällikön viransijaisuutta 31.10.2022 saakka.

Talouden sopeuttaminen talous- ja henkilöstöpalveluissa on edennyt vuoden 2019 yt-menettelyssä sovitun vähentämishojelman mukaisesti ja samalla on kuitenkin huomioitu riittävän perehdytyksen antaminen uusille työntekijöille.

Talouden sopeuttamistoimet kaupungin oman palvelutuotannon osalta ovat sisältyneet valtuuston hyväksymään talousoikeuteen ja -suunnitelmaan ajalla 2021 – 2024. Alustavan vuoden 2021 talousoikeuden toteutumavertailun perusteella voi todeta, että talousoikeus on toteutumassa oman palvelutuotannon osalta valtuuston hyväksymän talousoikeuden mukaisesti. Sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta valtuuston vuonna 2019 asettama sopeuttamistavoite ei ole toteutunut, eikä tule toteutumaan myöskään vuonna 2021.

3. Kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteuttaminen

Keskushallinnossa kaupunginvaltuuston asettamat tavoitteet on toteumassa ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on raportoitu Targetor-järjestelmässä.

Kaupungin talous on saatu tasapainotettua ja taseeseen on kertynyt noin 12 miljoonaa euroa ylijäämää. Oma palvelutuotanto keskushallinnon, sivistystoimen ja teknisen toimen osalta on kustannustehokasta verokkikuntiin verrattuna.

4. Riskienhallinnan järjestäminen

- *riskienhallinta ja raportointi puolivuositain Targetor -järjestelmässä*
- *kriittisten riskien hallintatoimet*

Hallintopalvelut, elinkeinotoimi ja talous- ja henkilöstöpalvelut ovat raportoineet riskienhallinnan toteumista Targetor-järjestelmää.

Kriittisimmän riskin eli valtion toimenpiteiden vaikutusta kuntatalouteen seurataan jatkuvasti, jotta taloussuunnittelussa pystytään ennakoimaan tarvittavien toimenpiteiden toteutus. Talousriskeihin varaudutaan ennakoivalla taloussuunnittelulla ja -seurannalla, jotta mahdollisiin riskeihin pystytään varautumaan. Henkilöstöriskejä pyritään hallinnoimaan tiimityöskentelyn avulla (laaja osaaminen henkilöstöllä). Avaintehtäviin on nimetty sijaiset ja maksuliikenteeseen kaksi sijaista.

5. Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

- *kaupungin hankintaohjeen noudattaminen*

Hallintojohtaja-kaupunginlakimies on tarkastanut Dynastyta hankintapäätökset ja niissä on toimittu hankintaohjeen mukaisesti.

Taloussuunnitelmissa on toimittu hankintaohjeen mukaisesti. Päätökset eivät ole johtaneet valitukseen, vaan ovat saavuttaneet lainvoiman.

6. Sopimustoiminta

- *Cloudia-järjestelmässä olevien sopimusten ajantasaisuuden seuranta*
- *onko tietosuojaliite mukana ostopalvelusopimuksissa, jos palvelussa tai tietojärjestelmässä käsitellään henkilötietoja*

EU:n yleinen tietosuoja-asetus (679/2016/EU) edellyttää, että rekisterinpitäjän lukuun toteuttavasta henkilötiedon käsittelystä tulee sopia kirjallisesti. Tietosuojavastaavan toteuttama valvonta kohdistettiin kahteen vanhempaan (ennen tietosuoja-asetusta) toteutettuun henkilötietoa käsittelevien tietojärjestelmien sopimusten tarkastamiseen. Kummastakaan valvonnan kohteesta olleesta järjestelmäsopimuksesta ei Cludiasta tai sopimuksen vastuuhenkilöltä löytynyt tietosuojaliitettä. Sopimuksen täydennys järjestelmätoimittajalle on käynnistetty sopimusliitteiden päivittämistä varten.

Tietosuojan lainmukaisuus tulee huomioida kaikissa sovelluksissa, joissa käsitellään henkilötietoja (mukaan lukien ilmaissovellukset, joita käyttäjät voivat hakea sovelluskaupasta käyttöönsä). Työtehtäviin hankitut sovellukset vaativat aina tietohallinnon arviointia ja hankinnat

tulee näin ollen toteuttaa yhteistyössä tietohallinnon asiantuntijoiden ja tietosuojavastaavan kanssa.

Hallintopalvelut:

Sopimukset on saatettu ajan tasalle sekä tilaajavastuutiedot on tarkastettu. Tietosuojaliite ei ole ollut kaikissa vanhoissa sopimuksissa ajan tasalla. Tietojärjestelmätoimittajalta on pyydetty ajantasaiset tietosuojaliitteet, jotka on tarkastettu ja liitetty Cloudiaan.

Elinkeinotoimi:

Elinkeinotoimen vastuulla olevat sopimukset ovat saatettu ajan tasalle Cloudiaan.

Talousspalvelut:

Sopimushallinnan järjestelmää seurataan sitä mukaan, kun sinne liitetään uusia voimaan tulleita sopimuksia. Tietosuojaliite pyydetään, jos toimittaja ei sitä ole toimittanut. Talousjohtaja on tarkastanut työterveyshuollon uuden sopimuksen, josta raportoitu erikseen. Sopimuksen toteutusta seurataan jatkuvasti.

7. Laskujen oikeellisuuden valvonta

- *laskujen sisällön oikeellisuuden ja hyväksymisprosessin tarkastaminen*

Hallintopalvelut:

Hallintojohtaja-kaupunginlakimies on Workflow raportoinnin kautta tarkastanut tietohallintopäällikön ja hallintopäällikön hyväksymiä laskuja luetteloitavan ja ei luetteloitavan kaluston, koneiden ja laitteiden leasing sekä muiden palveluiden osalta ajalta 1/2021-5/2021 kuukausittain pistokokeilla. Laskuissa ei ollut huomautettavaa.

Hallintojohtaja-kaupunginlakimiehen virkavapauden 1.10.-31.12.2021 aikana pistokokein tehtävää tarkastusta ei ole tehty.

Elinkeinotoimi:

Tehty erillinen sisäinen tarkastus koskien laskujen hyväksyntää, elinkeinotoimessa laskut hyväksyy elinkeinojohtaja.

Talousspalvelut:

Tarkistetaan ja tarvittaessa tarkistetaan vielä esim. sopimuksesta tai hankinnasta vastaavalta/tilaajalta. Hyväksymisprosessit menevät toimielinten päätösten mukaisesti ja asiantarkastajat ohjeistetaan ja opastetaan mahdollisten muutosten osalta.

1.2 Erityinen osa

- *ohjelmistojen lokituksen tason tarkastaminen. Jatkossa tiedonhallintalain vaatima lokituksen tason määrittely ja tarvittavien lokitietojen tallentaminen eri järjestelmistä.*

Tiedonhallintalain mukaan (2019/906, § 17) viranomaisen on huolehdittava, että sen tietojärjestelmien käytöstä ja niistä tehtävistä tietojen luovutuksista kerätään tarpeelliset lokitiedot, jos tietojärjestelmän käyttö edellyttää tunnistautumista tai muuta kirjautumista. Lokitietojen käytötarkoituksena on tietojärjestelmissä olevien tietojen käytön ja luovutuksen seuranta sekä tietojärjestelmän teknisten virheiden selvittäminen.

Vuoden 2020 lopussa toteutettiin kaupungin tietojärjestelmien pääkäyttäjille kysely, jolla alustavasti kartoitettiin käytössä olevien järjestelmien käyttöoikeushallintaa, liittymiä ja lokituksen tasoa. Selvityksestä kävi ilmi, että vastaajista 52% (n=17) tunnisti tietojärjestelmien silloisen lokituksen tason. Tiedonhallintalautakunta on suosittanut, että lokeihin liittyvät vaatimukset määritellään ja edellytetään toteutettavaksi myös järjestelmäkehityksen, hankinnan tai ulkoistuksen yhteydessä lisäämällä ne osaksi näitä koskevia vaatimusmäärittelyitä, suunnitelmia ja sopimuksia. Näin ollen uusia järjestelmien kehitystyössä ja hankinnoissa on huomioitava tiedonhallintalain asettamat vaatimukset.

Lokituksen tason varmistamisessa tarvitaan tietohallintoa, jonka tehtävänä on uusien hankintojen yhteydessä arvioida lain noudattaminen myös lokituksen osalta.

Hallintopäällikkö on pistokokein tarkastellut Dynasty-asianhallinta- / päätöksentekojärjestelmän käyttöoikeuksia ja lokitietoja. Tarkastelun tuloksena on todettu yksi toistuva työtehtäviin liittymätön tietojen selaus. Asia on dokumentoitu ja käsitelty ko. henkilön esimiehen kanssa ja esimies on ryhtynyt asiassa sen vaatimiin toimenpiteisiin.

Talospalveluun liittyviin ohjelmien pääkäyttäjät myöntävät käyttäjätunnukset ja salasanat niille, jotka työssään käyttävät em. ohjelmia eli jokaisella ei ole tarpeellista päästä käsittelemään kaikkea työpaikalla käsiteltävää tietoa. Henkilöstömuutosten jälkeen pois lähtevän henkilön tunnukset poistetaan/lakkautetaan. Henkilöstöpalvelun käytössä olevien ohjelmien osalta menettely on sama. Huolellisuudella, kunnollisilla salasanoilla, varmuuskopioinnilla ja sovellusten päivityksillä sekä ajantasaisilla laitekannoilla pyritään varmistamaan tietoturva. Saas -palvelussa on määritelty sopimusosapuolten veloitteet tietoturvahkien osalta. Kaupungin atk-palvelulla ja pilvipalvelun tuottajalla on keskeinen rooli tietoturvahkien osalta, kun käytössä ovat saas-palvelut.

- *kyberturvallisuusharjoituksen järjestäminen sekä keskeisten tietoturvahkien selvittäminen*

Atk-palvelukeskus:

Erillinen raportti (liite A); SALASSA PIDETTÄVÄ JulkL 24.1 § 7 kohta (turvajärjestelyt)

- *Saimaa Ilmiö 2026 -kulttuuripääkaupunkihankkeen rahoittajan ehtojen noudattaminen sekä maksatushakemusten oikea-aikaisuus*

Maksatushakemukset 10-12/2020 ja 1-6/2021 tehty aikataulussaan ja ehtoja noudattaen. Seuraavat maksatushakemukset työn alla 7-10/2021 ja 11/2021-3/2022 työn alla sekä loppuraportti.

1.3 Riskienhallinnan toimenpiteet

- *Atk-konehuoneen puutteellinen varavoima (varmistaisi katkottoman sähkön tuottamisen atk-tiloihin)*

Erillinen raportti (liite A); SALASSA PIDETTÄVÄ JulkL 24.1 § 7 kohta (turvajärjestelyt)

- *Saimaa Ilmiö 2026 hankkeen toimenpiteet, niin että viimeisen maksatushakemuksen sisäänkirjaus EURA:aan toteutuu ennen hankkeen loppua (vastuu henkilöiden työsuhde loppuu 31.12.2021 jota ennen maksatushakemus jätettävä sisään riittävän ajoissa). Maksatuksen edellytys on hyväksytty maksatushakemus EURA:ssa.*

Hanketta on jatkettu ERG- (European Region of Gastronomy) hankevalmistelun takia 3/2022 saakka, jossa jatkaa kolme henkilöä 100 % työajalla. Rahoitus tähän jatkokon katetaan Saimaa2026-ilmion hankkeen käyttämättömistä varoista. Rahoittaja on hyväksynyt tämän.

- *Saimaa Ilmiö 2026 hankkeessa jos ei ole noudatettu rahoittajan ohjeita pahimmillaan voi seurata takaisinperintä.*

Ohjeiden noudattamista seurataan jatkuvasti.

- *Saimaa2026-ilmion kulttuuripääkaupunkihankkeen toimenpiteiden/hakukirjan osalta on varmistettava, että tekijänoikeusrikkomuksia ja -vaateita ei synny.*

Nämä vaateet ovat rauenneet, koska Savonlinna ei saanut ko. statusta.

- *Hankintapäätökset ja sopimusten kirjaaminen systeemiin annettujen ohjeiden mukaisesti.*

Elinkeinojohtaja valvoo jatkuvasti, että annettuja ohjeita noudatetaan.

- *Elinkeinotoimen perehdyttämis-, rekrytointi- ja koulutusmallin luominen.*

Uusien elinkeinoasiantuntijoiden perehdyttäminen ja koulutus työtehtäviin on tapahtunut käytännönläheisesti työtehtävien mukana.